

ORVOSOK MESÉLIK

Túlélők

Osváth János dr.

Az 1970-es évek első felében történt. Ügyeletes orvos voltam a kórházi belgyógyászati osztályon. Ötven év körüli férfit hozott be a mentő. Emlékszem a vezetőknévére: Baumannak hívták. Első ránézésre is megállapítható volt, hogy nincs jó állapotban. A kórtörténet felvételénél alig működött közre, kimondottan barátságtalan volt, a feltett kérdésekre vonakodva és kurtán válaszolt. Be kell vallanom, hogy berágtam a betegre. Türelmem és jóindulatom véges volt az olyanokkal szemben, akik a segítő szándékot elutasítják, és ezzel csak nehezítik a munkámat, kivált egy mozgalmas ügyeleti napon. Annyit meg tudtam állapítani, hogy a férfinak valószínűleg szubakut bakteriális szívbelhártya-gyulladás van, ami a korábban már károsult szívbillentyűket támadja meg, kezelés nélkül végzetes kimenetellel fenyeget. Akkoriban sem volt gyakori betegség, ma már alig fordul elő. Kiírtam a szükséges vizsgálatokat.

A másnap reggeli viziten a betegnek hült helyét találtam, bejelentés nélkül elhagyta az osztályt. Írtam egy kurta zárójelentést, megjegyezve, hogy bejelentés nélkül, önkényesen távozott, és aláírtam az osztályvezető főorvos asszonnyal. Az ilyen dokumentum stigmatizáló lehet, ma ilyent semmiképpen nem csinálnék.

Másnap, vagy talán még aznap megkeresett az osztályon egy középkorú asszony. Mint kiderült, a mi szökevény betegünk élettársa volt. Kedvesen, korrekt stílusban bocsánatot kért a férfi nevében, aki, mint elmondta, kóros főbiában szenved mindenféle bezártsággal szemben. Zsenge ifjúkorukban kerültek össze. Falubeliek voltak, hatalmas szerelemre lobbantak egymás iránt. Csakhogy, akár egy népballadában, tiltották őket egymástól, mivel ő szegény lány volt, a fiú szülei viszont módos sváb gazdák. Az ifjú Baumann elkeseredett, fellázadt a szülői önkénnyel szemben, és úgy döntött, hogy világgá megy. Ez akkor konkrétan azt jelentette, hogy jelentkezett az SS toborzáson. A hölgy állítása szerint semmilyen atrocitásban nem vett részt, a háború végén fogságba esett, és

internálták. Ott igen kemény sora volt. Később ismét összehozta őket a sors, boldog és békés életet éltek, de a férfit, ha közös terembe másokkal összezárják, elviselhetetlen szorongás fogja el.

Hitelt adtam annak, amit a nő elmondott, és megígértem, hogy beszélék a főnökünkkel, a kiadott zárójelentés helyett egy másikat szerkesztünk.

Dr. Szatmári Éva tanárnő, az osztály vezető főorvosa finom és tiszteletet keltő jelenség volt. Az Új Lipótvárosban lakott, ott is nevelkedett. Azon a környéken tömörült számos értelmiségi, köztük sok neves orvos. E körök stimuláló szellemi légköre javára vált Szatmári Évának. A tisztességes szakmai tudásával és tudományos munkájával kiérdemelt vezető pozíciójában hiányzott belőle a rangos orvosokat gyakorta jellemző nagyképűség, kellő alázattal viszonyult az orvosi feladatokhoz. Az önként vállalt alázaton kívül el kellett szenvednie a vérszorszak, majd a korai ötvenes évek kényszerű megaláztatásait. Az átélt rettegés nem múlt el benne nyomtalanul. Ezekről az élményeiről keveset beszélt.

A délelőtti főorvosi vizit után feszengve és körülményesen elmondtam neki, hogy azon a bizonyos Baumannon segíteni kellene, súlyosan szorongó ember, ugyanis hosszabb időt töltött valami internáló táborban. A tanárnő figyelmesen rám nézett. „Eszesz?” kérdezte tagoltan. Hát... igen, mondtam. „János, ez engem a továbbiakban nem érdekel.” Szótlanul becsukta maga mögött a főorvosi szoba ajtaját.

Lehangolt állapotban mentem ebédelni. Mikor visszajöttem, az adminisztrátor asztalán, a postázandó levelek között az alábbi szövegre tévedt a tekintetem:

„Kedves Baumann úr! Sajnálattal értesültem róla, hogy nem vette igénybe segítségünket, és elhagyta az osztályt. Felhívom a figyelmét, hogy betegsége feltétlenül szükségessé teszi a kórházi kivizsgálást és gyógykezelést. Mi nem haragszunk Önre, nagyon kérem, legyen úrrá félelmeim, és haladéktalanul jelentkezzen nálunk ismét, hogy megelőzzük baja elhatalmasodását. Tisztelettel... stb.” Aláírás: dr. Szatmári Éva

Nem emlékszem, hogy a beteg visszajött volna, további sorsáról nem tudok.